

France Prešeren: POVODNI MOŽ

Kdo je bil povodni mož?

Ta oseba je znana že iz ljudskih pravljic. Znana slovenska ljudska pravljica pripoveduje o dečku, ki je padel v potok, tam pa ga je našel povodni mož in ga odpeljal v svoje podvodno kraljestvo.

Povodni mož je torej bajeslovno bitje, ki živi pod vodo v svoje kraljestvu/palači/bogatem podvodnem domovanju. Večkrat je osamljen in išče družbo.

Kje je zgodbo o povodnem možu prebral France Prešeren?

Janez V. Valvasor¹ je v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske zapisal tudi zgodbo o povodni pošasti, ki je lahkomišelnost deklet odvedla v vodo. Valvasor je omenil celo datum (prvega srpana 1547) in kraj (na Starem trgu pri lipi v Ljubljani). Pošast naj bi s sabo v vodo odpeljala mlado lahkoživko Urško Šeferjevo.

Ta zgodba je pesniku dala navdih, da je napisal pesem Povodni mož.

Pesem imaš v berilu. Preberi jo.

Lahko pa jo tudi poslušaj na http://www.preseren.net/slo/3_poezije/27_povodni.asp?recit=1 Pesem bere odlični slovenski igralec Polde Bibič. Če jo boš poslušal/a, boš tudi vedel/a, kako izgovoriti nekatere starinske besede.

BRANJE/POSLUŠANJE

Si razumel/a vse besede? Pomagaj si s slovarčkom ob strani, pomen pa lahko vedno poiščeš tudi na Franu.

VPRAŠANJA ZA RAZUMEVANJE – Odgovore napiši v zvezek.

1. Kakšen položaj je imela Urška med Ljubljančankami?
2. Kakšen je bil njen odnos do moških? Kaj pa do starejših?
3. Komu je povzročala bolečine?
4. Kaj se je dogajalo na Starem trgu pod lipo?
5. Zakaj Urška ni hotela plesati?
6. Kako se je obnašala?
7. Koga si je izbrala za plesalca? Zakaj ravno njega?
8. Kako jo je sprejel neznani mladenič?
9. Kakšen je bil njun ples? Po čem v besedilu tako sklepaš?
10. Zakaj so godci prenehali igrati?
11. Koga je mladenič poklical na pomoč? Utemelji s primerom iz pesmi.
12. Kako je mladenič skušal potolažiti soplesalko?
13. Kakšni so bili njegovi nameni z njo? Po čem tako sklepaš?
14. In kaj se je zgodilo na koncu?
15. Kdaj postane jasno, da je mladenič nenavadna oseba?

To nalogo opravi do ponedeljka, 23. 3. Če želiš, lahko odgovore napišeš v wordov dokument in jih pošlješ v pregled svoji učiteljici slovenščine.

Uspešno delo ti želimo – in veliko užitkov ob branju pesmi.

Mojca Cestnik, Marija Kronovšek, Dobrila Vučenovič in Karmen Zupanc

Za bolj radovedne:

Obstaja tudi pripovedka Povodni mož v Savinji, ki jo je zapisal Lojze Zupanc. Prebereš jo lahko tudi na spletu:

https://sl.wikisource.org/wiki/Povodni_mo%C5%BE_v_Savinji#POVODNI_MO%C5%BD_V_SAVINJI

¹ Se še spomniš, da smo oktobra 2019, na začetku osmega razreda, spoznavali življenje in delo J. V. Valvasorja na gradu Bogenšperk? Pobrskaj po zvezku, o njem si moral/a nekaj zapisati.

